
GEESTERDUIN CASTRICUM

PASSENDE BEOORDELING NATURA 2000

april 2026

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM
KENMERK

april 2026

PROJECT
PROJECTLEIDER

Passende beoordeling Geesterduin Castricum
I. de Feijter

OPDRACHTGEVER
PROJECTNUMMER

Hoorne Vastgoedontwikkeling bv
20251500

AUTEUR

Ir. H.G. van der Aa

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel	4
1.2 Leeswijzer	4
2. Juridisch kader	5
2.1 Vogel- en Habitatrichtlijn	5
2.2 Omgevingswet	5
2.3 Instandhoudingsdoelen Natura 2000	6
3. Effectenbeschrijving en -beoordeling	10
3.1 Berekende depositie	10
4. Interne en externe saldering	13
4.1 Inleiding	13
4.2 Resultaten met interne en externe saldering	13
5. Onderbouwing additionaliteit	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Bijdrage intern saldo aan bestaande trend	14
5.3 Cumulatie	17
5.4 Samenvatting en conclusies	17

1. INLEIDING

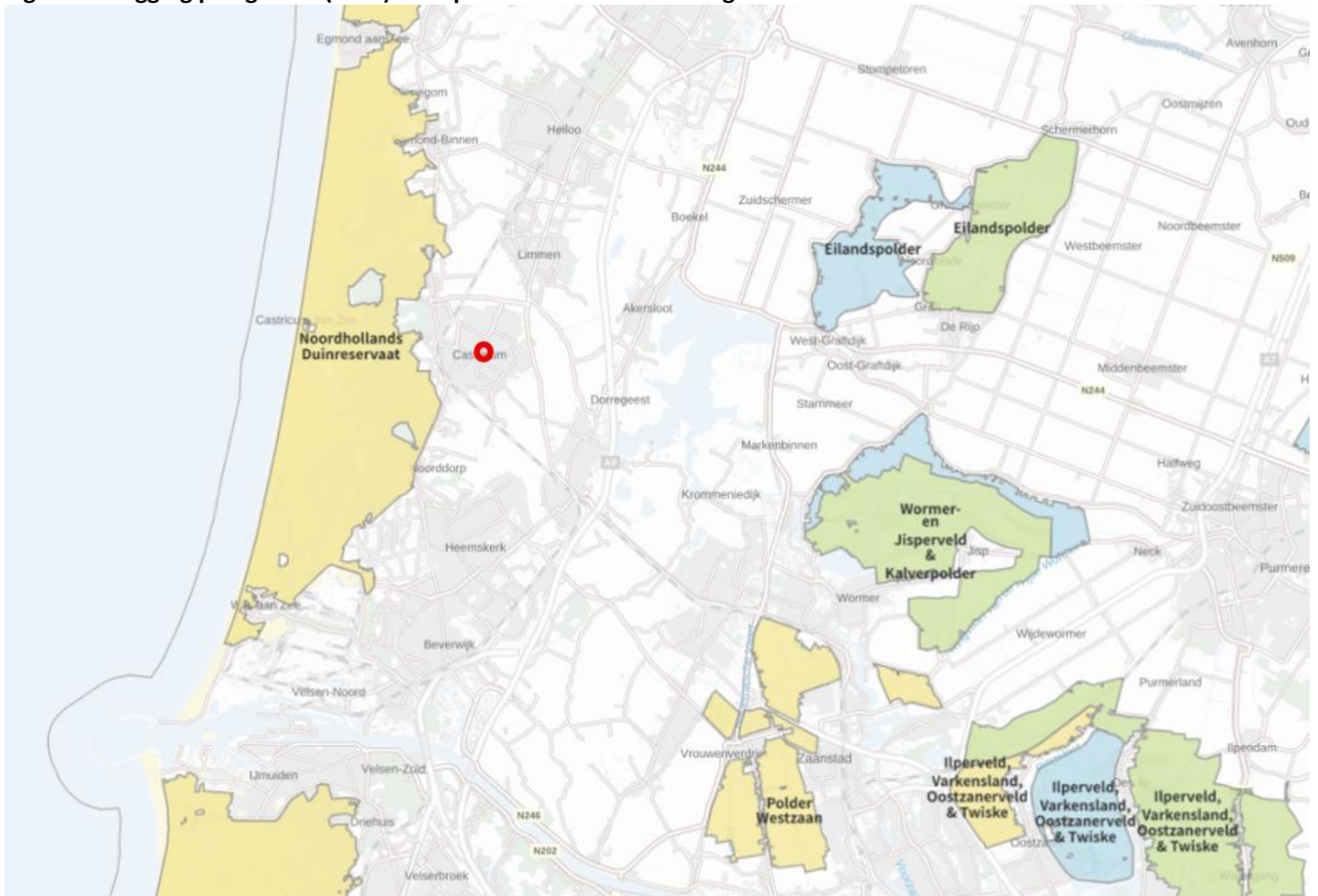
1.1 Aanleiding en doel

Het winkelcentrum Geesterduin in Castricum wordt herontwikkeld. De totale winkelvloeroppervlakte van het winkelcentrum zal worden uitgebreid en daarnaast worden er ook 215 appartementen gerealiseerd en komen twee functies (het tankstation en de wasstraat) te vervallen. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden. De afstand tot deze gebieden bedraagt minimaal 1.300 meter. Vanwege deze afstand zijn effecten als verdroging, verstoring, versnippering etc. op voorhand uit te sluiten. Dat geldt niet voor effecten als vermessing en verzuring als gevolg van extra stikstofdepositie. Daarom is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd voor de aanleg- en gebruiksfase van het woongebied. Uit deze berekeningen (separate bijlage) is gebleken dat door het opheffen van de bestaande functies in combinatie met het toepassen van externe saldering de stikstofdepositie op Natura 2000 per saldo zal dalen. Deze vorm van (interne en externe) saldering verplicht echter tot het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Omgevingswet. De voorliggende rapportage bevat deze passende beoordeling.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader op hoofdlijnen toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de effecten van het project beschreven en beoordeeld wanneer geen gebruik wordt gemaakt van saldering. Hoofdstuk 4 beschrijft de saldering en de berekende effecten daarvan op Natura 2000. In hoofdstuk 5 is de additionaliteitstoets opgenomen.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden

2. JURIDISCH KADER

2.1 Vogel- en Habitatrichtlijn

Op Europees niveau bestaan twee richtlijnen die bepalend zijn voor het natuurbeleid in de verschillende lidstaten: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Vogelrichtlijn is opgesteld in 1979 en heeft als doelstellingen:

- beschermen van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden; extra bescherming trekvogels en bedreigde vogelsoorten door aanwijzing Speciale Beschermingszones (SBZ's);
- opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

De Habitatrichtlijn is in 1992 opgesteld ter bevordering van de biodiversiteit in Europa. De doelstellingen van de Habitatrichtlijn luiden:

- bescherming biodiversiteit door Speciale Beschermingszones (SBZ's) aan te wijzen voor bedreigde planten en dieren (behalve vogels) en hun leefgebieden;
- opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

2.2 Omgevingswet

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen:

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd, terwijl significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

Wat is significant?

Het begrip significant speelt een sleutelrol bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een ingreep in het kader van de Omgevingswet voor wat betreft het onderdeel Natura 2000. In de factsheet nr. 25: "'Significantie' bij beoordeling van gevolgen voor Natura 2000-gebieden" geeft de Commissie voor de Milieueffectrapportage aan op welke wijze het begrip significantie moet worden geïnterpreteerd bij een dergelijke toetsing.

De beoordeling of een effect al dan niet significant is, wordt benaderd vanuit de instandhoudingsdoelstellingen. Deze zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden. Er zijn instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en voor soorten.

- Voor habitattypen gaat het om behoud of uitbreiding van de oppervlakte en/of behoud of verbetering van de kwaliteit.
- Voor soorten gaat het om behoud of uitbreiding van de oppervlakte van het leefgebied, behoud of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied en behoud of uitbreiding van de populatieomvang.

Als uit de voortoets of passende beoordeling blijkt dat het behalen van een instandhoudingsdoel door het project of plan bemoeilijkt wordt, wordt het effect als significant beschouwd.

2.3 Instandhoudingsdoelen Natura 2000

De instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden zijn hieronder in tabelvorm samengevat.

Tabel 2.1 Instandhoudingsdoelen Noordhollands Duinreservaat

(Bron: [Noordhollands Duinreservaat: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit	
H2110 - Embryonale duinen		=	=	
H2120 - Witte duinen		>	>	
H2130A* - Grijze duinen	kalkrijk	>	>	
H2130B* - Grijze duinen	kalkarm	>	>	
H2130C* - Grijze duinen	heischraal	>	>	
H2140A* - Duinheiden met kraaihei	vochtig	=	>	
H2140B* - Duinheiden met kraaihei	droog	=	=	
H2150* - Duinheiden met struikhei		=	=	
H2160 - Duindoornstruwelen		= (<)	=	
H2170 - Kruipwilgstruwelen		= (<)	=	
H2180A - Duinbossen	droog	=	=	
H2180B - Duinbossen	vochtig	=	>	
H2180C - Duinbossen	binnenduinrand	=	=	
H2190A - Vochtige duinvalleien	open water	>	>	
H2190B - Vochtige duinvalleien	kalkrijk	>	=	
H2190C - Vochtige duinvalleien	ontkalkt	=	=	
H2190D - Vochtige duinvalleien	hoge moerasplanten	>	>	
H6410 - Blauwgraslanden		>	>	
H6430C - Ruigten en zomen	droge bosranden	=	=	
H7210* - Galigaanmoerassen		=	=	
Habitatsoorten		Doelstelling populatie	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H1014 - Nauwe korfslak		=	=	=
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel		>	>	=

Legenda			
=	Behoud	= (<)	Behoud areaal, maar mag achteruit gaan ten gunste van een andere in besluit met name genoemde waarde
>	Uitbreiding	*	Prioritair habitat

Tabel 2.2 Instandhoudingsdoelen Kennemerland-Zuid

(Bron: [Kennemerland-Zuid: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H2110 - Embryonale duinen		=	=
H2120 - Witte duinen		>	>
H2130A* - Grijze duinen	kalkrijk	>	>
H2130B* - Grijze duinen	kalkarm	=	>
H2130C* - Grijze duinen	heischraal	>	>
H2150* - Duinheiden met struikhei		=	=

H2160 - Duindoornstruwelen		= (<)	=
H2170 - Kruipwilgstruwelen		= (<)	=
H2180A - Duinbossen	droog	=	=
H2180B - Duinbossen	vochtig	=	>
H2180C - Duinbossen	binnenduinrand	=	=
H2190A - Vochtige duinvalleien	open water	>	>
H2190B - Vochtige duinvalleien	kalkrijk	>	>
H2190C - Vochtige duinvalleien	ontkalkt	=	=
H2190D - Vochtige duinvalleien	hoge moerasplanten	>	>
H7210* - Galigaanmoerassen		=	=
Habitatsoorten		Doelstelling populatie	Doelstelling areaal
H1014 - Nauwe korfslak		=	=
H1149 - Kleine modderkruiper		=	=
H1318 - Meervleermuis		=	=
H1903 - Groenknolorchis		>	>

Tabel 2.3 Instandhoudingsdoelen Schoorlse Duinen

(Bron: [Schoorlse Duinen: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H2110 - Embryonale duinen		>	=
H2120 - Witte duinen		>	>
H2130A* - Grijze duinen	kalkrijk	=	=
H2130B* - Grijze duinen	kalkarm	>	>
H2140A* - Duinheiden met kraaihei	vochtig	= (<)	>
H2140B* - Duinheiden met kraaihei	droog	=	>
H2150* - Duinheiden met struikhei		=	=
H2160 - Duindoornstruwelen		=	=
H2170 - Kruipwilgstruwelen		=	=
H2180A - Duinbossen	droog	>	>
H2180B - Duinbossen	vochtig	=	=
H2180C - Duinbossen	binnenduinrand	=	=
H2190A - Vochtige duinvalleien	open water	=	=
H2190C - Vochtige duinvalleien	ontkalkt	>	>
H3260A - Beken en rivieren met waterplanten	waterranonkels	>	>

Tabel 2.4 Instandhoudingsdoelen Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

(Bron: [Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H4010B - Vochtige heiden	laagveengebied	>	=
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	=	=
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	=	=
H91D0* - Hoogveenbossen		=	=
Habitatsoorten		Doelstelling populatie	Doelstelling areaal
			Doelstelling kwaliteit

H1134 - Bittervoorn	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 - Beek/Rivierdonderpad	=	=	=
H1318 - Meervleermuis	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	=	=	=
Broedvogelsoorten	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit	Omvang populatie
A021 - Roerdomp	=	=	13
A151 - Kempphaan	>	>	20
A295 - Rietzanger	=	=	480
Niet-broedvogelsoorten	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit	Omvang populatie
A050 - Smient	=	=	5.800
A056 - Slobeend	=	=	90
A156 - Grutto	=	=	behoud

Tabel 2.5 Instandhoudingsdoelen Polder Westzaan

(Bron: [Polder Westzaan: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H4010B - Vochtige heiden	laagveengebied	>	=
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	>	>
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	=	=
H91D0* - Hoogveenbossen		=	=
Habitatsoorten	Doelstelling populatie	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H1134 - Bittervoorn	=	= (<)	=
H1149 - Kleine modderkruiper	=	= (<)	=
H1318 - Meervleermuis	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	=	=	=

Tabel 2.6 Instandhoudingsdoelen Eilandspolder

(Bron: [Eilandspolder: Doelstelling | natura 2000](#))

Habitattypen en -subtypen		Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	=	=
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	=	=
Habitatsoorten	Doelstelling populatie	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
H1134 - Bittervoorn	=	=	=
H1149 - Kleine modderkruiper	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	=	=	=
Broedvogelsoorten	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit	Omvang populatie
A156 - Grutto	>	>	220
A295 - Rietzanger	=	=	230

Niet-broedvogelsoorten	Omvang populatie	Functie	Doelstelling areaal	Doelstelling kwaliteit
A034 - Lepelaar	2	Foerageergebied	=	=
A050 - Smient	7000	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A052 - Wintertaling	130	Foerageergebied	=	=
A125 - Meerkooit	480	Foerageergebied	=	=
A140 - Goudplevier	150	Foerageergebied	=	=
A142 - Kievit	1200	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A156 - Grutto	520	Slaap- en rustplaats	=	=
A156 - Grutto	35	Foerageergebied	=	=

3. EFFECTENBESCHRIJVING EN -BEOORDELING

3.1 Berekende depositie

In separate bijlage zijn de stikstofberekeningen voor de verschillende jaren opgenomen. De AERIUS-pdfs zijn als losse bijlagen toegevoegd. Voor 2029 (totale gebruiksfase) zijn de berekeningsresultaten hieronder weergegeven. De depositie als gevolg van de aanlegfase is aanzienlijk kleiner, per definitie tijdelijk en kan verder worden gereduceerd door de inzet van elektrisch materieel en/of een lager bouwtempo. De definitieve gebruiksfase is daardoor maatgevend voor het blijvende stikstofeffect.

De rekenresultaten van AERIUS zijn opgenomen in onderstaande tabellen. De **rood** gemarkeerde habitats en leefgebieden zijn stikstofgevoelig en grotendeels overbelast.

Tabel 3.1 Maximale depositietoename gebruiksfase op Natura 2000-gebied

Noordhollands Duinreservaat		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositie- toename (mol/ha/jr)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	881,28	1.071	0,13
H2180C	Duinbossen (binnenduintrand)	256,84	1.786	0,13
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	250,6	929	0,13
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	191,7	1.071	0,13
H2160	Duindoornstruwelen	128,06	2.000	0,13
H2180B	Duinbossen (vochtig)	17,57	2.214	0,11
H2120	Witte duinen	7,04	1.429	0,11
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	8,46	1.000	0,07
Lg12	Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	26,91	1.643	0,05
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	16,75	1.429	0,04
H2170	Kruipwilgstruwelen	4,34	2.286	0,03
H2150	Duinheiden met struikhei	2,34	857	0,03
ZGH2180C	Duinbossen (binnenduintrand)	0,36	1.786	0,03
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	5,61	786	0,02
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	4,99	857	0,02
ZGH2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11	1.071	0,02
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	51,62	857	0,01
H6410	Blauwgraslanden	0,93	786	0,01
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,17	1.071	0,01
H7210	Galigaanmoerassen	0,02	1.429	0,01
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,02	1.857	0,01

Kennemerland-Zuid		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositie- toename (mol/ha/jr)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	209,61	1.071	0,01
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	64,01	1.786	0,01
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	25,07	1.071	0,01
H2160	Duindoornstruwelen	18,1	2.000	0,01
H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	9,46	1.071	0,01
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	8,89	929	0,01
H2180Ao	Duinbossen (droog), overig	7,09	1.071	0,01
H2120	Witte duinen	2,68	1.429	0,01
H2180B	Duinbossen (vochtig)	1,09	2.214	0,01
ZGH2180Ao	Duinbossen (droog), overig	0,25	1.071	0,01

Schoorlse duinen		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositietoe- name (mol/ha/jr)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	100,37	1.071	0,01
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	54,49	857	0,01
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	37,3	929	0,01
H2150	Duinheiden met struikhei	19,73	857	0,01
H2120	Witte duinen	1,67	1.429	0,01
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	1,36	1.071	0,01
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,95	1.786	0,01
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,47	1.071	0,01
H2190Aom	Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,15	1.000	0,01
H2160	Duindoornstruwelen	0,09	2.000	0,01
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,08	857	0,01

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositietoe- name (mol/ha/jr)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	6,32	500	0,01
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	0,69	500	0,01
H91D0	Hoogveenbossen	0,32	1.786	0,01

Polder Westzaan		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositietoe- name (mol/ha/jr)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,75	500	0,01

Eilandspolder		Areaal (ha)	KDW (mol/ha/jr)	Max. depositietoename (mol/ha/jr)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	2,11	500	0,01

Zoals uit bovenstaande tabellen blijkt is er op vele overbelaste habitats sprake van een depositietoename. Veel van deze habitats zijn in de recente Natuurdoelanalyses (NDA) beoordeeld met *Nee, tenzij*. Dit betekent dat uit de ecologische onderbouwing in de NDA blijkt dat met het vastgestelde pakket maatregelen verslechtering niet met zekerheid valt uit te sluiten. Ook de condities voor het binnen bereik houden van eventuele doelen voor uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering op lange termijn zijn daarom nog niet met zekerheid geborgd. Er zijn aanvullende bron- en of natuurherstelmaatregelen nodig om verslechtering te stoppen en eventuele uitbreiding en/of verbetering te kunnen realiseren. Ook kunnen in de tussentijd overlevingsmaatregelen nodig zijn. Bij het ontbreken van mogelijkheden voor natuurherstelmaatregelen zijn directe maatregelen voor stikstofreductie nodig.

Bij de berekende depositietoenames kunnen daarom significant negatieve effecten op deze habitats dus niet worden uitgesloten.

4. INTERNE EN EXTERNE SALDERING

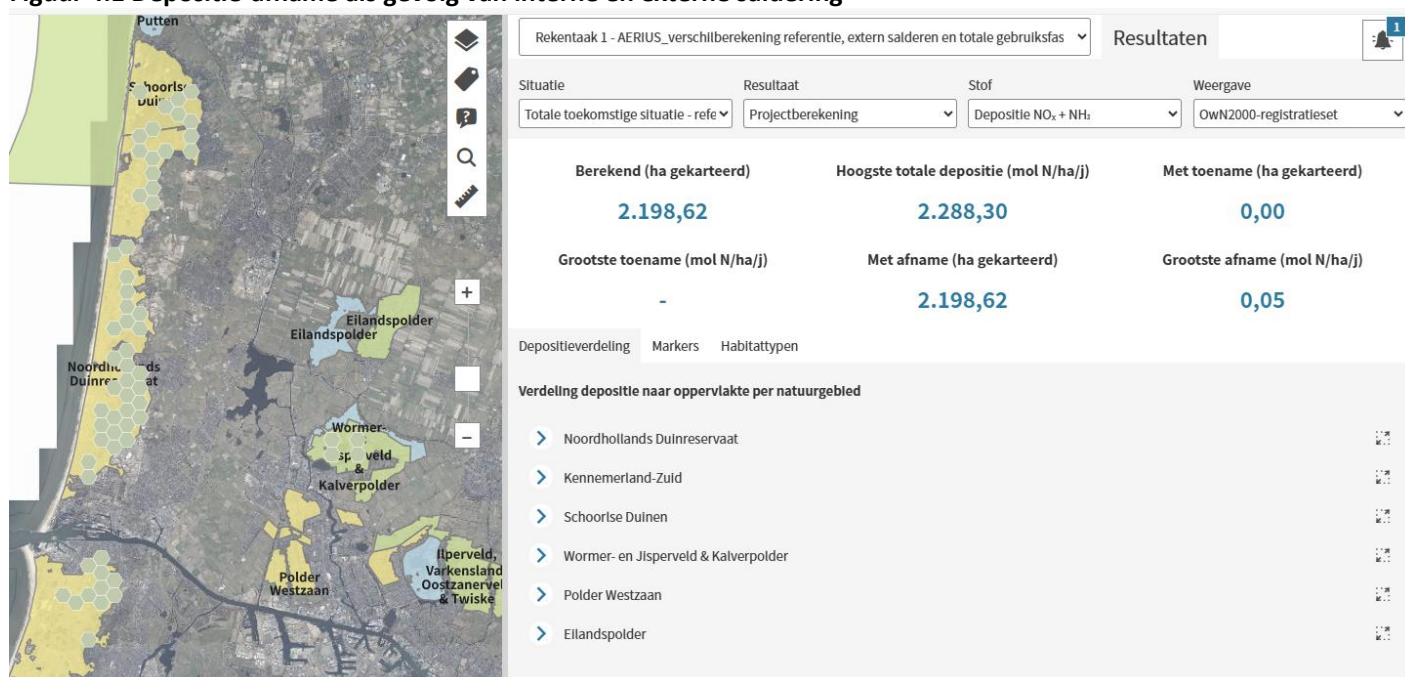
4.1 Inleiding

In hoofdstuk 3 is geconcludeerd dat bij de berekende depositietoenames significant negatieve effecten op vele habitats binnen meerdere Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. Doordat echter het tankstation en de wasstraat binnen het plangebied worden beëindigd is er ook sprake van een afname van de verkeersbewegingen en bijbehorende emissies. Daarnaast wordt externe saldering toegepast door de inzet van vergunde emissies van een veehouderij. Deze interne en externe saldering worden uitgewerkt in separate Bijlage bij deze passende beoordeling. In de volgende paragraaf worden de effecten van de toegepaste saldering toegelicht.

4.2 Resultaten met interne en externe saldering

Uit de verschilberekening blijkt dat in de definitieve gebruiksfase nergens sprake zal zijn van depositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Per saldo zal er in rekenjaar 2029 sprake zijn van een **daling van de depositie op 2.198,62 ha stikstofgevoelig Natura 2000-areaal** (zie ook figuur 4.1). In de praktijk zal deze daling nog groter zijn aangezien gerekend is met een afroming van 40% van het externe saldo. Deze daling zal in de loop der jaren verder toenemen doordat de auto's (die geheel verantwoordelijk zijn voor het depositie-effect van het plan) steeds schoner worden.

Figuur 4.1 Depositie-afname als gevolg van interne en externe saldering

5. ONDERBOUWING ADDITIONALITEIT

5.1 Inleiding

Intern salderen is - volgens de uitspraak van de Raad van State heeft op 18 december 2024 - een mitigerende maatregel waarvoor net als voor extern salderen al het geval was, moet worden aangetoond dat deze additioneel is aan de passende maatregelen die de overheden moeten nemen met oog op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. Zo lang nog niet duidelijk is wat het pakket aan passende maatregelen zal zijn waarmee het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen verzekerd is, zal van geval moeten worden bepaald op de bronnen waarmee intern wordt gesaldeerd (onderdeel van) een passende maatregel zouden kunnen zijn.

Uit de PAS-uitspraak (29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, rechtsoverweging 13-13.8) volgt dat een maatregel die naar zijn aard ook kan worden ingezet als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel niet zonder meer kan worden ingezet als mitigerende maatregel in een passende beoordeling van de gevolgen van een project. Het beperken of beëindigen van een bestaande vergunde situatie is een maatregel die naar zijn aard namelijk ingezet kan worden als instandhoudings- of passende maatregel. Extern salderen kan daarom alleen in de passende beoordeling worden betrokken als voldaan is aan het zogenoemde additionaliteitsvereiste.

5.2 Bijdrage intern saldo aan bestaande trend

De vraag of behoud van het betreffende Natura 2000-gebied is geborgd moet op gebiedsniveau beoordeeld worden. Recent jurisprudentie ¹ geeft aan hoe de additionaliteit van de saldering beoordeeld moet worden. De Afdeling gaat er gelet op de beheerplannen vanuit dat aan instandhoudingsdoelen kan worden voldaan als “aannemelijk” is dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd. Onder r.o 4.3 in voorgenoemde uitspraak van de Afdeling wordt dit additionaliteitsvereiste als volgt samengevat:

“Uit deze uitspraken kan worden afgeleid dat bij de inzet van extern salderen in een geval waarin voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen een (blijvende) daling van de stikstofdepositie nodig is, het college inzichtelijk maakt met welke andere maatregelen een daling van de stikstofdepositie voor het betrokken Natura 2000-gebied kan worden gerealiseerd. Aan de motiveringseis is in dat geval voldaan als het college aannemelijk maakt dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd.”

Hoewel deze jurisprudentie ziet op een situatie waarin extern werd gesaldeerd, is de beoordeling van het additionaliteitsvereiste niet anders in de situatie van de ontwikkeling van het plan Geesterduin, waarin ook intern wordt gesaldeerd. Ten aanzien van de geschiktheid van de salderingsbronnen om in te zetten ten behoeve van Natura 2000 is er in de situatie Geesterduin echter een belangrijk verschil tussen de interne en de externe bronnen.

Interne saldering

Het stikstofsaldo van de huidige situatie bestaat geheel uit de bestaande verkeersbewegingen en koude starts. Indien het bestaande winkelcentrum door de provincie Noord-Holland (bevoegd gezag Natura 2000) zou worden aangekocht en opgeheven om het “vrijkomende” stikstofsaldo geheel in te zetten voor Natura 2000 heeft dat geen enkel effect op de depositie op Natura 2000 of is zelfs contraproductief. De bestaande klanten stoppen immers niet met boodschappen doen, maar gaan dat elders doen. Daarbij worden evenveel of zelfs meer autokilometers gemaakt dan in de huidige situatie. Kortom; het opheffen van het bestaande winkelcentrum is naar zijn aard ongeschikt om in te zetten als mitigerende maatregel ten behoeve van Natura 2000 en is daarom geen onderdeel van de additionaliteitstoets.

¹ ABRS 14/02/2024, ECLI:NL:RVS:2024:625 (GOL 2)

Externe saldering

Voor extern salderen ligt dat anders. Aankoop van de vergunde emissies van de 12 koeien die worden ingezet als externe saldering voor de uitbreiding van het winkelcentrum zou immers naar zijn aard ook ingezet kunnen worden ten behoeve van Natura 2000. Voor deze vorm van saldering is dus een additionaliteitstoets aan de orde die hieronder wordt uitgewerkt.

Onderstaande tabel laat zien hoe de **gemiddelde depositie per habitat als gevolg van het externe saldo** zich per habitat verhoudt tot de **autonoom dalende trend** die tussen 2020 en 2025 is gerealiseerd (Bron: [AERIUS Monitor](#)).

Tabel 5.1 Depositiebijdrage gebruikt referentiesaldo (*bron: AERIUS Monitor)

Noordhollands Duinreservaat		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,036	30	0,082
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,041	30	0,082
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	0,013	22,9	0,063
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0,013	20	0,055
H2160	Duindoornstruwelen	0,018	20	0,055
Lg12	Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,030	25,7	0,070
H2180B	Duinbossen (vochtig)	0,018	22,9	0,063
H2170	Kruipwilgstruwelen	0,011	20	0,055
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,013	20	0,055
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	0,015	18,6	0,051
H2120	Witte duinen	0,010	15,7	0,043
H2150	Duinheiden met struikhei	0,014	31,4	0,086
ZGH2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,026	25,7	0,070
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	0,010	18,6	0,051
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,009	20	0,055
ZGH2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,019	21,4	0,059
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	0,010	25,7	0,070
H6410	Blauwgraslanden	0,009	17,1	0,047
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,012	17,1	0,047
H7210	Galigaanmoerassen	0,006	18,6	0,051
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,011	22,9	0,063

Kennemerland-Zuid		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,012	31,4	0,086
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,009	28,6	0,078
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0,007	20	0,055
H2160	Duindoornstruwelen	0,007	20	0,055
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	0,008	22,9	0,062
H2120	Witte duinen	0,008	17,1	0,047
H2180B	Duinbossen (vochtig)	0,008	22,9	0,062
H2180Ao	Duinbossen (droog), overig	0,008	25,7	0,070

H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,011	28,6	0,078
Lg12	Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,006	24,3	0,067
ZGH2180Ao	Duinbossen (droog), overig	0,008	27,1	0,074
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,006	18,6	0,051
H2190Ae	Vochtige duinvalleien, (matig) eutrofe vormen	0,006	18,6	0,051
H2190Aom	Vochtige duinvalleien, oligo- tot mesotroof	0,006	18,6	0,051
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	0,005	17,1	0,047
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,005	20	0,055
ZGH2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,010	28,5	0,078
ZGH2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0,006	20	0,055
H2170	Kruipwilgstruwelen	0,006	18,6	0,051
ZGH2160	Duindoornstruwelen	0,007	27,1	0,074
H2110	Embryonale duinen	0,006	15,7	0,043

Schoorlse duinen		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,010	30	0,082
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	0,007	20	0,055
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	0,007	18,6	0,051
H2150	Duinheiden met struikhei	0,008	20	0,055
H2120	Witte duinen	0,006	15,7	0,043
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0,006	17,1	0,047
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0,011	31,4	0,086
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,006	21,4	0,059
H2190Aom	Vochtige duinvalleien, oligo- tot mesotrofe vormen	0,006	18,6	0,051
H2160	Duindoornstruwelen	0,014	15,7	0,043
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,007	15,7	0,043

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,010	20	0,055
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	0,010	20	0,055
H91D0	Hoogveenbossen	0,010	21,4	0,059

Polder Westzaan		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,009	20	0,055
H91D0	Hoogveenbossen	0,015	28,6	0,078
ZGH7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,008	18,6	0,051
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	0,009	21,4	0,059

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,005	21,4	0,059
H91D0	Hoogveenbossen	0,006	25,7	0,070
ZGH7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,006	25,7	0,070
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	0,005	20	0,055

Eilandspolder		Gem. depositie a.g.v extern saldo (mol/ha/jaar)	Autonome daling 2020-2025*	
			Per jaar (mol/ha/jr)	Per dag (mol/ha/dag)
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,009	20	0,055

Zoals uit bovenstaande tabellen blijkt is de bijdrage van het gebruikte stikstofsaldo relatief zeer gering. Ook als dit saldo niet beschikbaar zou komen voor Natura 2000 zou dit “gemis” binnen enkele uren alweer worden goedgehaakt door de autonome dalende trend. Naar verwachting wordt deze trend van de afgelopen jaren minimaal voortgezet of zelfs versneld aangezien veel komende geborgde maatregelen nog niet zijn verwerkt in AERIUS Monitor (o.a. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV) en het afschaffen van de derogatie in 2026). Het gebruikte externe saldo (waarvan reeds 40% beschikbaar komt ten behoeve van Natura 2000) is dus verwaarloosbaar ten opzichte van de autonoom dalende trend en is niet nodig om kwaliteitsverlies van Natura 2000 te voorkomen.

5.3 Cumulatie

Via [Zoeken in alle documenten | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#) is gezocht naar verleende stikstofvergunningen in een straal van 25 km vanaf het effectgebied binnen Natura 2000 van het onderhavige project. Gezocht is vanaf januari 2023 omdat de emissies tot en met het jaar 2022 uit de emissieregistratie zijn verwerkt in de achtergronddepositiekaart in AERIUS Calculator. In totaal zijn er binnen dit zoekgebied tientallen provinciale besluiten met de zoekterm “natuurvergunning” gevonden, grotendeels besluiten met betrekking tot het (gedeeltelijk) intrekken van vergunningen (van o.a. veehouderijen). Deze besluiten zijn nog niet verwerkt in de achtergronddepositie zoals AERIUS die weergeeft. Dit gegeven bevestigt de in de vorige paragraaf genoemde voortzetting van de dalende trend in de achtergronddepositie zoals AERIUS Monitor die weergeeft en waarbij de berekende gemiddelde depositietoenames verwaarloosbaar klein zijn. Er zijn in het zoekgebied sinds 1 januari 2023 geen vergunningen verleend die kunnen leiden tot een *toename* van de stikstofdepositie binnen de betreffende Natura 2000-gebieden.

5.4 Samenvatting en conclusies

- Vanwege de grote afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebieden (minimaal 1.300 meter) kunnen vrijwel alle effecten van het plan op deze Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten, met uitzondering van vermessing en verzuring door stikstofdepositie.
- De omliggende Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelig en grotendeels overbelast.
- Realisering van het beoogde winkelcentrum + appartementen leidt per saldo tot een blijvende depositiedaling op Natura 2000 door het inzetten van intern en extern stikstofsaldo.
- Het gebruikte saldo is ten opzichte van de autonoom dalende trend zeer gering; de depositiebijdrage van dit saldo *per jaar* is ongeveer even groot als de autonoom dalende trend *per halve dag of veel minder*.
- Inzet van dit saldo is daarom geen noodzakelijke maatregel voor behoud of herstel van de gunstige staat van instandhouding van de kwalificerende habitats en soorten van de betreffende Natura 2000-gebieden.
- De Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de Omgevingswet staan daarom de uitvoering van het plan niet in de weg.